

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

3 / 2014

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 19.9.2014

ALUETALOUS

Suhdannenäkymät jälleen vähän varovaisemmat

HYVINVOINTI

Rikosten määrä laskussa

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Ilmanlaatu parantunut huomattavasti

TYÖMARKKINAT

Työttömyysaste jatkaa nousuaan

VÄESTÖ

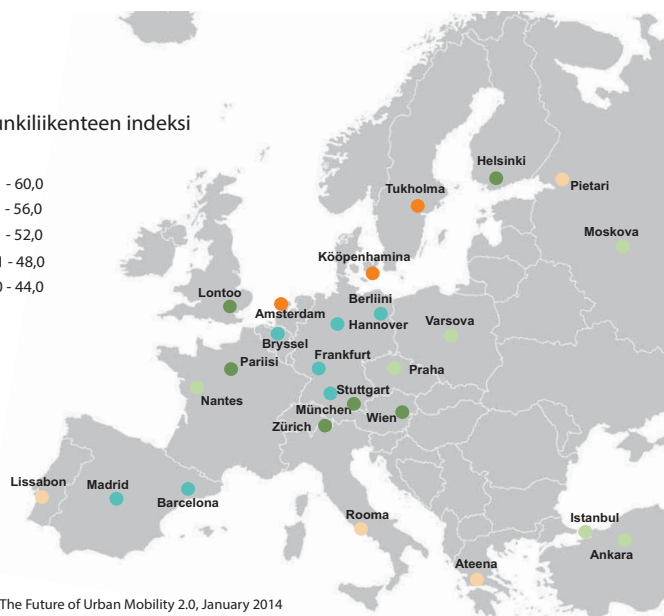
Muuttovoittoa ennätyksellisesti muualta Suomesta

VALOKIILASSA

Marko Vihervuori
Helsingin seudun liikumistutkimus 2012

Kaupunkiliikenteen indeksi

- 56,1 - 60,0
- 52,1 - 56,0
- 48,1 - 52,0
- 44,1 - 48,0
- 40,0 - 44,0

EUROOPAN MITASSA

Helsingissä liikenne huippuluokkaa

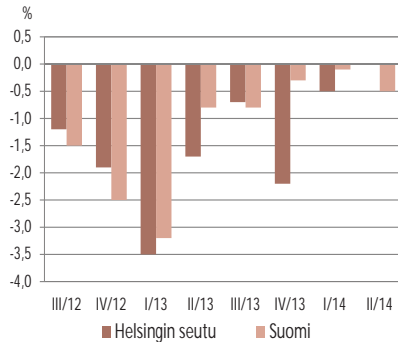
Helsinki sijoittui 10 parhaan joukkoon jakaen yhdeksännen sijan Lontoon kanssa maailmanlaajuisessa kaupunkiliikenteen arvioinnissa. Euroopan paras sekä maailman toiseksi paras kaupunkiliikenne on Tukholmassa ja maailman paras Hongkongissa. Helsingin yläpuolelle sijoittuivat Amsterdam, Kööpenhamina, Wien, Pariisi ja Zürich. Mukana analyysissä oli yhteensä 84 kaupunkia, joista 26 oli Euroopassa. Niiden joukossa Helsinki oli seitsemäs ja sen indeksiarvo oli 53,2. Helsingin sijoitukseen vaikuttivat mm. maailman tihein pyörätieverkosto, matkakorttien yleisyys ja päästöjen alhainen määrä.

Yli puolet indeksin suurimmasta arvosta 100 saavutettiin vain 16 kaupungissa. Euroopalla oli maanosana paras keskiarvo eli 48,4. Maailmanlaajuisesti 11 parhaan kaupungin joukossa oli vain kaksi kaupunkia Euroopan ulkopuolelta ja 16 parhaan joukossa niitä oli kolme. Eurooppalaisittain heikoimmin menestyivät Ateena, Rooma ja Lissabon.

Tulokset perustuvat konsulttifirma Arthur D. Little ja UITP:n (The International Association of Public Transport) laatimaan, 19 kriteeriä sisältävään uusimpaan liikenneindeksiin. Kriteereistä 11 liittyy nykyisen liikenneinfrastruktuurin kehitysasteeseen, josta indeksissä parhaimmillaan voi saada 58 pistettä. Muista liikenteeseen liittyvistä tekijöistä saattoi saada korkeintaan 42 pistettä. Liikenteen toimivuus on asetettu ensimmäiseksi kriteeriksi uusien investoijien alueelle saamisessa. Tutkimuksen perusteella kaupungeille laadittiin myös strategisia ohjeita sekä kehotuksia.

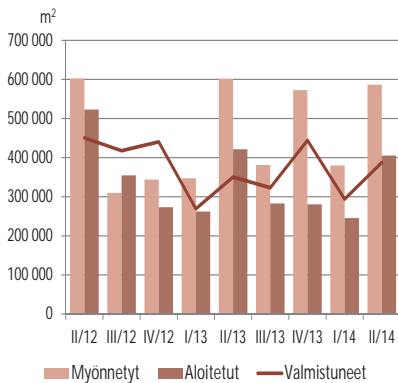
Kokonaistuotannon ennakoiva kuvaaja

(Muutos(%)) edellisestä vuodesta

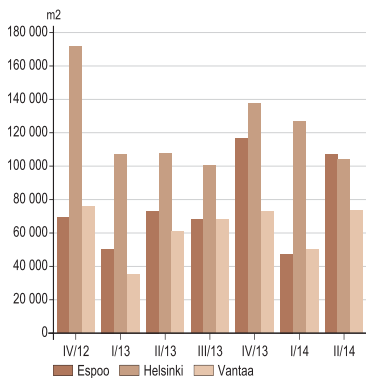
Lähde: Tilastokeskus ja Kaupunkitutkimus TA Oy

Myönnettyt luvat, aloitetut ja valmistuneet rakennukset Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, Rakennus- ja asuntotuotanto

Valmistuneet rakennukset Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla

Lähde: Tilastokeskus, Rakennus- ja asuntotuotanto

ALUETALOUS

Tuotannon väheneminen pysähtyi

Helsingin seudun tuotannon väheneminen pysähtyi kuluvan vuoden alkupuolella toista vuotta jatkuneen laskun jälkeen. Tuotannon määrä oli toisella neljänneksellä samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Teollisuuden lasku jatkui edelleen ja suunta oli laskeva myös kaupassa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa. Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan vahva kasvu kuitenkin jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Myös rakentaminen, liike-elämän palvelut ja kotitalouksien palvelut olivat kasvussa.

Valmistuneessa rakennusalassa lisäystä

Helsingin seudulla valmistui kymmenesosa enemmän rakennusalaa kuluvan vuoden toisella neljänneksellä kuin vuotta aikaisemmin. Espoossa lisäystä oli 46 prosenttia ja Vantaalla viidesosa. Helsingissä ja KUUMA-kunnissa määrät olivat lähes samaa luokkaa kuin vuotta aikaisemminkin.

Rakentamisen aloitukset laskivat koko Helsingin seudulla huhti–kesäkuussa 3,9 prosenttia vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna. Helsingissä aloituksia oli kuitenkin lähes kolmasosa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Samoin KUUMA-kunnissa oli nousua kymmenesosa. Espoossa aloituksia oli hieman yli kolmasosa ja Vantaalla viidesosa vähemmän kuin viime vuoden toisella neljänneksellä.

Myönnetyn rakennusalan määrä laski koko Helsingin seudulla huhti–kesäkuussa noin kaksi prosenttia. Alueelliset erot olivat kuitenkin huomattavat kuten aloituksissakin, sillä Helsingissä myönnettyä rakennusalaa oli noin kolmasosa edellisvuotta enemmän. Vantaalla lisäys oli lähes kolme neljäsosaa. Espoossa sen sijaan myönnettiin runsas kaksi viidesosaa vähemmän lupia uudelle rakennusalueelle.

Helsingin seudulla myönnettiin huhti–kesäkuussa rakennuslupa lähes 590 000 kerrosneliömetrille. Samaan aikaan valmistui miltei 390 000 kerrosneliötä ja aloitettiin rakentamaan 400 000 neliötä.

Suhdannekäymät jälleen vähän varovaisemmat

EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten näkymät loppuvuodelle ovat yhä varsin vaatimattomat. Keväällä hieman virinneet nousuodotukset eivät kesän aikana vahvistuneet. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan tavanomaista vaisummaksi kaikilla päätoimialoilla.

Teollisuustuotannon arvioidaan kasvavan vuoden jälkipuoliskolla, mutta kasvuvauhti jäisi hyvin hitaaksi. Rakentamisessa tuotannon volyymi pysyisi samalla tasolla kuin alkuvuonna. Palveluyritysten myynti kehittyi alkukesällä odotuksia heikommin ja myyntiluvut laskivat vähän. Lähikuukausina myynnin arvioidaan pysyvän ennallaan, ja aivan loppuvuodelle on hentoja kasvuodotuksia. Henkilökunnan määrä väheni rakentamisessa ja palvelualoilla, kun taas teollisuudessa se pysyi lähes ennallaan. Odotukset ovat varovaiset, ja henkilöstömäärän ennustetaan laskevan loppuvuonna kaikilla päätoimialoilla.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät laimenivat lievästi, mutta lähikuukausille odotetaan edelleen hienoista paranemista. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa 10 (huhtikuussa 13). Heinäkuussa paranemista ennakoitiin 20 prosenttia alasta ja kymmenesosa arvioi suhdanteiden heikkenevän. Uudenmaan vastaajien suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa valoisammat. Tuotantokapasiteetti on kohtalaisesti hyödynnettyä, sillä 75 prosentilla alasta kapasiteetti on kokonaan käytössä. Tilaustilanne on lievästi normaalia heikompi ja valmiiden tuotteiden varastot ovat kohonneet tavallista suuremmiksi. Lähikuukausina työvoimaa suunnitellaan supistettavan vähän. Kannattavuus on pysynyt viime kuukausina ennallaan, mutta sen odotetaan paranevan lähikuukausina. Investoinnit ovat loivassa nousussa.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdannetilanne on parantunut aavistuksen loppukevään ja alkukesän aikana. Suhdanteiden kuvataan silti olevan alle keskimääräisellä tasolla ja lähitulevaisuuden suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -2 (huhtikuussa +1). Näkymissä on edelleen selvästi hajontaa yrityskentän sisällä, mutta keskimäärin yritykset odottavat suhdanteiden pysyvän vuoden jälkipuoliskolla nykyisen kaltaisina. Teollisuusyritysten tuotannon määrä pysyi ennallaan huhti-kesäkuussa. Seuraavalla neljänneksellä tuotannon arvioidaan kasvavan aavistuksen, ja myös vuoden viimeiselle vuosineljännekselle on hyvin varovaisia kasvuodotuksia. Tuotantokapasiteetin käyttöaste on edelleen alle pitkäaikaisen keskiarvon. Teollisuusyritysten henkilöstön määrä ei juuri muuttunut alkukesällä ja työvoiman määrän odotetaan laskevan lähikuukausina.

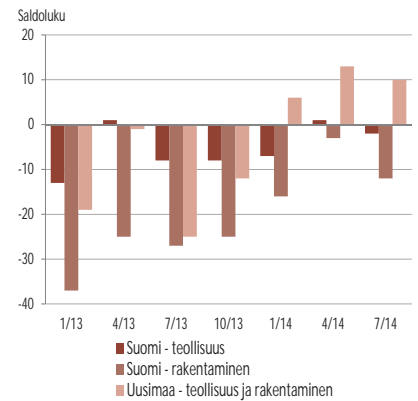
Koko maassa rakennusyritysten suhdannekuvassa ei ole vuoden alkupuoliskolla tapahtunut suuria muutoksia. Yleisen suhdannetilanteen arvioidaan yhä olevan normaalia heikompi ja odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat varovaiset. Uusien tilausten määrä aleni hieman loppukevään ja alkukesän aikana. Tilauskanta oli edelleen hieman alle tavanomaisen tason. Myymättömien huoneistojen määrä kasvoi, ja sitä kuvattiin jo vähän tavanomaista korkeammaksi. Rakentamisen suhdannenäkymät ovat yhä yleiskuvaltaan melko varovaiset. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -12 (huhtikuussa -3). Henkilökunnan määrän odotetaan sen sijaan alenevan jonkin verran.

Palvelut

Uudenmaan palveluyritysten suhdannetilanteen ennakoitaan heikkenevän lievästi kesän lopussa ja syksyn alussa. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -13 (huhtikuussa 0). Uudenmaan palvelualojen suhdanneodotukset ovat aavistuksen verran koko maan keskiarvoa varovaisemmat. Myynnin ennakoitaan kasvavan jonkin verran vuoden lopulla. Henkilökunnan määrä supistui lievästi kesän alussa ja työvoimaa vähennettäneen hieman myös kesän lopussa. Kannattavuus on hieman vuoden takaista heikompi, eikä kannattavuuteen juuri odoteta paranemista lähikuukausinakaan.

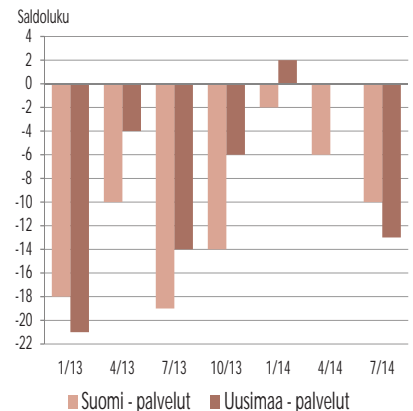
Koko maassa palveluyritysten lähitulevaisuuden suhdannenäkymät ovat heikentyneet aavistuksen kesän aikana. Palveluyritysten yleisten suhdannenäkymien saldoluku laski heinäkuussa tehdystä tiedustelusta loivasti -10 pisteeseen (huhtikuussa -6). Palvelualojen yritysten myynnin kehitys oli alkukesällä odotuksia heikompi, ja myyntiluvut laskivat vähän. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla myyntilukuihin ei odoteta juuri muutoksia, mutta aivan loppuvuodelle on varovaisia kasvuodotuksia. Palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstönsä määrän vähentyneen hieman kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Myös seuraaville kolmelle kuukaudelle ennustetaan loivaa henkilöstömäärän laskua.

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

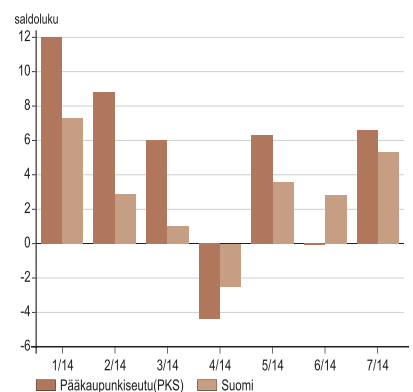
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdanneparometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät

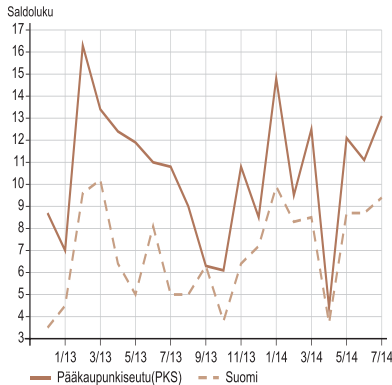
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdanneparometri

Kotitalouksien ennuste Suomen talouskehityksestä seuraavien 12 kk:n aikana

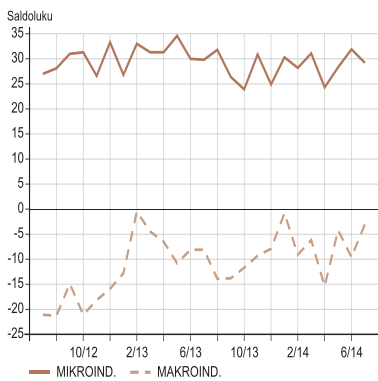
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

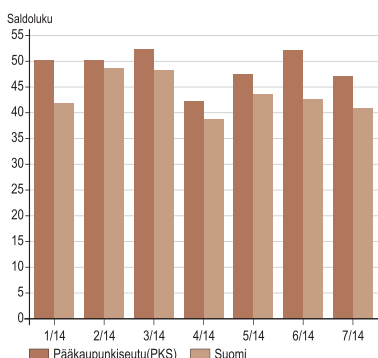
Kuluttajien luottamusindikaattori

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien säästämismahdollisuudet seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien luottamus vahvistui

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamus talouden myönteiseen kehitykseen palasi kesäkuussa huhtikuuta edeltäneelle tasolle ja heinäkuussa se oli korkeimmillaan sitten tammikuun Tilastokeskuksen tekemän kuluttajabarometrin mukaan. Pääkaupunkiseudulla kuluttajat olivat näkemyksissään selvästi koko maata optimistisempia. Odotuksia kuvaava saldoluku oli pääkaupunkiseudulla 13,1 ja koko maassa 9,4. Kuluttajien näkemykset vuoden kuluttua olevasta taloustilanteesta ovat pääsääntöisesti muuttuneet myönteisemmiksi lokakuusta lähtien.

Pääkaupunkiseudun kuluttajien odotuksia oman talouden kehitystä ja säästämismahdollisuuksia kuvaava mikroindikaattori sai heinäkuussa arvon 29,2, mikä on lähellä kahden vuoden mediaania. Suomen taloutta ja työttömyystilanteen kehitystä kuvaava makroindikaattori sai heinäkuussa pääkaupunkiseudulla arvon -3,0 odotukset olivat parantuneet selvästi. Luottamus koko maan taloustilanteeseen elpyi huhtikuun jälkeen ja oli korkeimmillaan puoleen vuoteen.

Kuluttajien luottamus Suomen taloustilanteeseen palasi

Yli kolmannes pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti heinäkuussa Suomen taloustilanteen olevan parempi vuoden kuluttua, noin viidennes uskoi taloustilanteen heikkenevän. Usko talouteen palasi huhtikuun negatiivisten näkemysten jälkeen vaikka hieman horjuikin kesäkuussa. Pääkaupunkiseudun kuluttajilla oli hieman optimistisemmat tulevaisuudenodotukset kuin koko maan kuluttajilla.

Huhtikuussa oletukset työttömyystilanteesta vuoden kuluttua olivat olleet varsin synkkiä, mutta sen jälkeen näkemykset ovat olleet optimistisemmat ja heinäkuussa kuluttajat olivat luottavaisimpia vuoteen. Vain kesäkuussa pääkaupunkiseudun kuluttajien näkymät synkenivät ja olivat jopa koko maan kuluttajia heikommat, muutoin pääkaupunkiseudulla oltiin jälleen optimistisempia. Heinäkuussa lähes kaksi viidestä kuluttajasta uskoi työttömiä olevan enemmän kuin tällä hetkellä ja noin 18 prosenttia uskoi työttömiä olevan hieman vähemmän. Koko maassa vähenemiseen luotti suurin piirtein yhtä moni kuin pääkaupunkiseudulla.

Vajaa kolmannes kuluttajista olettaa taloustilanteensa paranevan

Heinäkuun kuluttajabarometrin tiedustelussa lähes kolmannes pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti oman taloustilanteensa olevan vuoden kuluttua parempi. Koko maassa vastaava näkemys oli noin joka neljännellä kuluttajalla. Huononevaa kehitystä odotti pääkaupunkiseudulla 11 prosenttia ja koko maassa noin 15 prosenttia tiedusteluun vastanneista.

Heinäkuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista hyvin todennäköisesti säästäisi tulevan 12 kuukauden aikana hieman yli kaksi viidestä. Melko todennäköisesti säästäviä oli 37 prosenttia kuluttajista. Muualla maassa hyvin todennäköisesti säästävien osuus oli samaa luokkaa kuin pääkaupunkiseudulla ja melko todennäköisesti säästäviä 32 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla joka viides kuluttaja ilmoitti, ettei todennäköisesti säästä tulevan vuoden aikana, koko maassa samaa sanoi joka neljäs.

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien määrä kasvaa

Pääkaupunkiseudulla toimeentulotukea sai lähes 65 800 henkilöä keskimäärin kuukaudessa tämän vuoden huhti–kesäkuun aikana. Helsingissä toimeentulotukea sai noin 42 400 henkilöä, Vantaalla 12 500 ja Espoossa lähes 11 000 asukasta. Pääkaupungin kaupungeista Vantaalla kyseisen tuen saajien määrä on kasvanut prosentuaalisesti eniten jo viime vuoden toisesta neljänneksestä lähtien ja toisella vuosineljänneksellä lisäystä oli lähes 9 prosenttia edellisvuodesta. Helsingissä lisäys oli toisella vuosineljänneksellä hieman yli 9 prosenttia. Espoossa muutosvauhti on vaihdellut, mutta maaliskesäkuussa toimeentulotuen saajien määrä kasvoi puolitoista prosenttia.

Väkivalta- ja varkausrikosten määrä supistumassa

Poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten määrä on ollut Helsingissä laskussa jo runsaan kahden vuoden ajan. Vähennystä vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna huhti–kesäkuussa oli 17 prosenttia ja kyseisiä rikoksia tuli poliisin tietoon 1 552. Se oli 311 rikosta vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Myös Espoossa väkivalta- ja seksuaalirikosten määrä on ollut laskussa vuoden ajan ja toisella vuosineljänneksellä niitä tuli poliisin tietoon 28 prosenttia edellisvuotta vähemmän eli 364 rikosta. Vantaalla vähennys oli 8 prosenttia, joten kyseisiä rikoksia tuli poliisin tietoon 472 maaliskesäkuussa.

Koko Helsingin seudulla henkeen tai terveyteen kohdistuneita sekä seksuaalirikoksia tuli poliisin tietoon 2 837, kun koko maassa niiden määrä oli 9 517. Koko maassa niiden määrä laski 14 prosenttia ja Helsingin seudulla 15 prosenttia.

Maaliskesäkuussa Helsingissä poliisin tietoon tuli 7 087 varkausrikosta eli vajaa 9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Vuotta aikaisemmin niitä oli ollut 762 enemmän. Espoossa varkausrikosten määrä oli kasvanut 9 prosenttia ja niitä tuli poliisin tietoon 1 556. Vantaalla tuli poliisin tietoon 1 903 varkausrikosta, joka oli 4,5 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

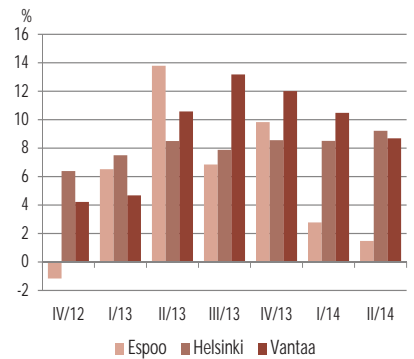
Koko maassa tuli tammi–maaliskuussa poliisin tietoon 37 409 varkausrikosta, joka oli käytännöllisesti katsoen yhtä paljon kuin vuotta aikaisemminkin. Helsingin seudulla niiden määrä laski lähes 6 prosenttia ja kyseisiä rikoksia tuli poliisin tietoon 13 418.

Huumausainerikoksien määrä laski

Helsingissä tuli poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä kasvoi todella voimakkaasti koko viime vuoden ajan, mutta tämän vuoden maaliskesäkuussa lisäys oli maltillisempaa eli 6 prosenttia. Huumausainerikoksia tuli Helsingissä poliisin tietoon 895. Espoossa niiden määrä laski 8,6 prosenttia ja Vantaalla noin 17,3 prosenttia viime vuoden toiseen neljännekseen verrattuna. Espoossa niiden määrä oli 201 ja Vantaalla 649 rikosta. Koko Helsingin seudulla poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä laski hieman yli 3,4 prosenttia. Koko maassa vähennystä oli 4,4 prosenttia ja niiden lukumäärä oli 5 112. Helsingin seudulla yhteensä 2 007 huumausainerikosta tuli poliisin tietoon maaliskesäkuussa.

Toimeentulotuen saajat

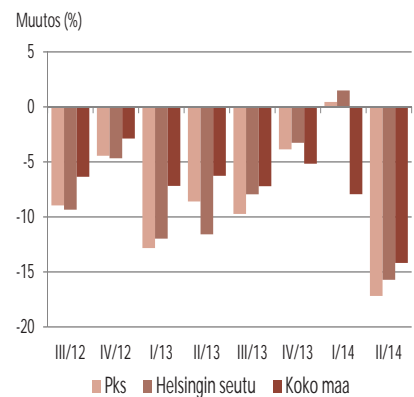
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit

Poliisiin tietoon tulleet väkivaltarikokset

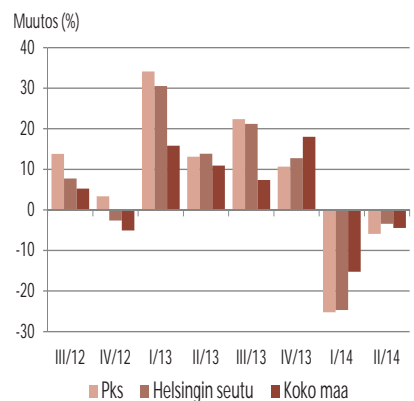
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

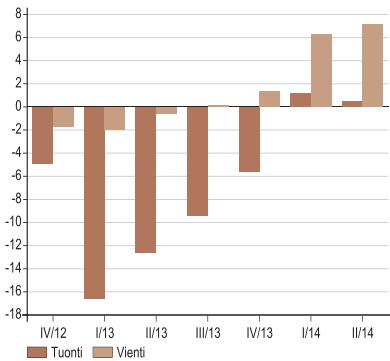
Poliisiin tietoon tulleet huumausainerikokset

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

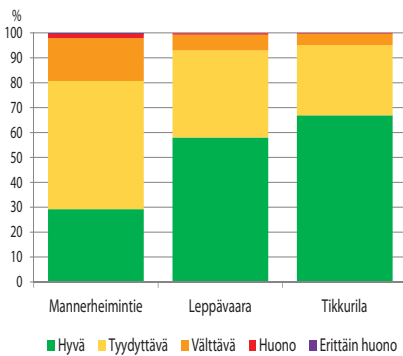
Helsingin sataman tavaraliikenne Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Helsingin satama

Ilmanlaatu pääkaupunkiseudun kolmessa mittauspisteessä

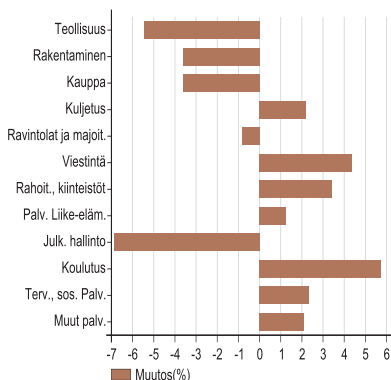
Osuus (%) kokonaisajasta

Lähde: HSY

Työllinen työvoima päätoimialoittain Suomessa, II/2014

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Viennin määrä jatkoi kasvuaan satamissa

Helsingin satamien tavaraliikenteessä viennin määrässä oli tasanne viime vuoden kolmannella neljänneksellä ja loka-joulukuussa se lähti lievään nousuun. Tämän vuoden toisella neljänneksellä viennin määrä jatkoi kasvuaan ja lisäystä oli 7,1 prosenttia vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Erittäin voimakkaaseen laskuun vienti oli lähtenyt vuoden 2007 lopulla ja vuoden 2010 lopusta lähtien vientimäärän muutokset ovat olleet maltillisempia, vaikka tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla kasvu on ollut varsin reipasta.

Tuonnin määrä on laskenut puolentoista vuoden ajan, mutta tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä laskusuunta pysähtyi. Korkeimmillaan tuontimäärän nousuvauhti oli ollut vuoden 2007 aikana. Laskuun se kääntyi vuoden 2012 puolivälissä. Tämän vuoden toisella neljänneksellä tavaraliikenteen tuonnin määrä Helsingin satamissa nousi alle puoli prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, kasvuvauhti puolittui edellisestä kvartaalista. Viennin ja tuonnin kokonaismäärä Helsingin satamissa oli yhteensä 5,4 milj. tonnia, joka jakaantui melko tasan puoliksi tuonnin ja viennin suhteen, viennin osuus oli noin 51 ja tuonnin 49 prosenttia.

Ilmanlaatu parantunut huomattavasti

HSY:n Mannerheimintien mittauspisteessä ilmanlaatu oli hyvä 29 prosenttia kokonaisajasta maaliskesäkuussa. Osuus oli huomattavasti suurempi kuin edellisvuosina. Tyydyttävää se oli puolet ajasta toisella vuosineljänneksellä, joten osuus oli pienempi kuin edellisvuosina. Välttävän ilmanlaadun osuus oli 14 prosenttia kokonaisajasta. Osuus oli yhtä suuri kuin edellisvuonnakin, mutta huomattavasti vähemmän kuin edeltävinä vuosina.

Leppävaarassa hyvän ilmanlaadun osuus kokonaisajasta oli 58 prosenttia, joten sitä oli viidesosa enemmän kuin vuotta aikaisemmin toisella neljänneksellä. Tyydyttävää, välttävää ja huonoa ilmanlaatu oli vähemmän aikaa kuin vuotta aikaisemmin. Tyydyttävän ilmanlaadun osuus oli noin kolmasosan kokonaisajasta.

Tikkurilassa ilmanlaatu oli hyvä kaksi kolmasosaa kokonaisajasta huhti-kesäkuun aikana eli huomattavasti enemmän kuin edellisvuosina toisilla vuosineljänneksillä. Tyydyttävää ilmanlaatu oli 28 prosenttia kokonaisajasta, joka oli vähemmän kuin edellisvuosina. Välttävää ilmanlaatu oli noin viisi prosenttia kokonaisajasta, joka sekin oli vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

TYÖMARKKINAT

Kaupan ala vähentää edelleen työntekijöitään

Tämän vuoden toisella neljänneksellä kokonaisuudessa työllisen työvoiman määrä säilyi lähes yhtä suurena kuin vuotta aikaisemminkin, mutta koko maassa se supistui 5 prosenttia. Helsingin seu-

dulla etenkin kaupan ala vähensi työvoimaansa, sillä laskua oli 12 prosenttia huhti–kesäkuussa vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna. Kyseisen toimialan työntekijöiden määrä lähti voimakkaaseen laskuun viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Myös julkishallinnossa työllisen työvoiman määrä laski voimakkaasti ja huhti–kesäkuussa se oli supistunut 9 prosenttia Helsingin seudulla ja 7 prosenttia koko maassa edellisvuodesta. Koko maassa kaupan ala supisti työllistä työvoimaansa vajaa neljä prosenttia ja teollisuus runsas 5 prosenttia edellisvuodesta. Helsingin seudulla sen sijaan teollisuusalalla työllisen työvoiman määrän kasvoi noin 7 prosenttia huhti–kesäkuussa viime vuoden toiseen neljännekseen verrattuna. Helsingin seudun työntekijämäärältään suurimmalla toimialalla eli liike-elämän palveluissa työntekijöiden määrä säilyi käytännöllisesti katsoen yhtä suurena kuin vuotta aikaisemminkin, sillä se supistui vain prosenttiin. Eroa työllisten määrän kehityksessä on myös rakentamisessa, sillä Helsingin seudulla kyseisen toimialan työntekijöiden määrä jopa kasvoi noin 5 prosenttia, kun koko maassa se supistui vajaa neljä prosenttia.

Kaupan alalla oli työntekijöitä Helsingin seudulla 96 900, teollisuudessa 72 700, julkishallinnossa 34 800, rakentamisessa 44 800 ja liike-elämän palveluissa 104 300 huhti–kesäkuussa. Koko maassa teollisuudesta sai toimeentulonsa 366 900, rakentamisesta 170 800, kaupan alalta 302 400, liike-elämän palveluista 267 000 ja julkishallinnosta 107 800 henkilöä.

Työttömyysaste jatkaa nousuaan

Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatilaston tietojen mukaan työttömien osuus työvoimasta oli Helsingin seudulla 8,1 prosenttia tämän vuoden toisella neljänneksellä. Viime vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna nousua oli 0,6 prosenttiyksikköä. Koko maassa työttömyysaste oli 9,8 prosenttia eli 0,7 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysasteet ovat noin kaksi prosenttiyksikköä korkeammalla tasolla kuin pitkän ajan keskiarvo.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoon perustuvien tietojen mukaan Helsingin seudun työttömyysaste oli 10,6 prosenttia ja koko maassa se oli 12,9 prosenttia kesäkuun lopussa. Helsingin seudulla lisäys viime vuoden vastaavaan ajankohtaan oli 1,2 prosenttiyksikköä. Koko maassa nousu oli 1,3 prosenttiyksikköä vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Pitkän ajan keskiarvoon nähden Helsingin seudulla työttömyysaste on kolme prosenttiyksikköä korkeampi ja koko maassa 2,5 prosenttiyksikköä korkeampi.

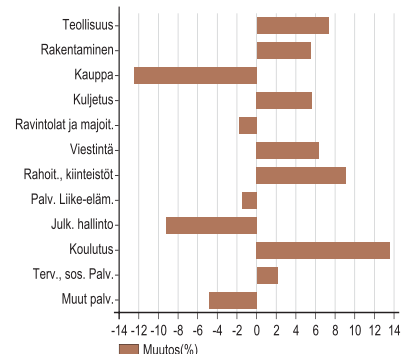
Helsingissä työttömyysaste oli kesäkuun lopussa 11,6 prosenttia, Espoossa 9,7 ja Vantaalla 11,3 prosenttia. Kehysalueella vailla työtä oli 9,2 prosenttia työvoimasta työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan. Työttömyysaste oli noussut viime vuoden kesäkuun lopun tilanteeseen verrattuna kaikilla alueilla noin puolitoista prosenttiyksikköä.

Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömien määrä kasvaa yhä voimakkaasti

Helsingin seudulla yli vuoden työttömänä olleiden lukumäärä kasvoi 48,9 prosenttia kesäkuussa vuotta aiemmin vallinneeseen tilanteeseen verrattuna ja yli vuoden työttöminä olleita oli yhteensä 21 500. Koko maassa nousua edellisvuodesta oli 24,3 prosenttia ja pitkäaikaistyöttömiä oli 90 400. Helsingin seudulla pitkäaikaistyöttömien määrä lähti voimakkaaseen nousuun vuoden 2008 loppupuolella, kunnes se kääntyi laskuun vuonna 2011 alkupuolella. Voimakkaaseen nousuun se

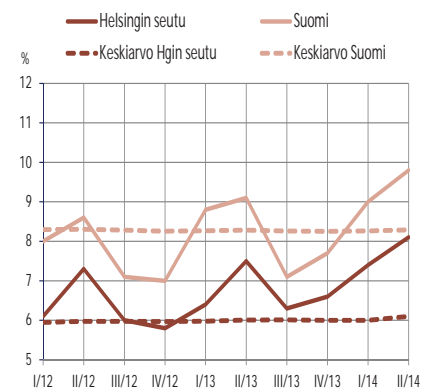
Työllinen työvoima päätoimialoittain Helsingin seudulla, II/2014

Muutos(%) edellisestä vuodesta

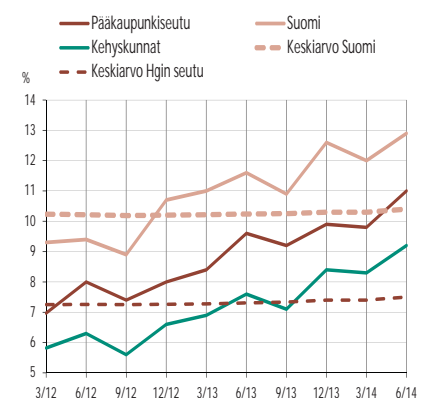
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo (I/2000–II/2014) Helsingin seudulla ja koko massa

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

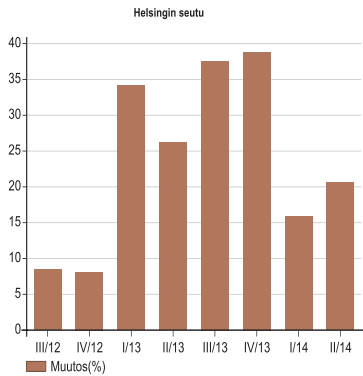
Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo (I/2000–II/2014) pääkaupunkiseudulla, kehysalueilla ja koko maassa

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

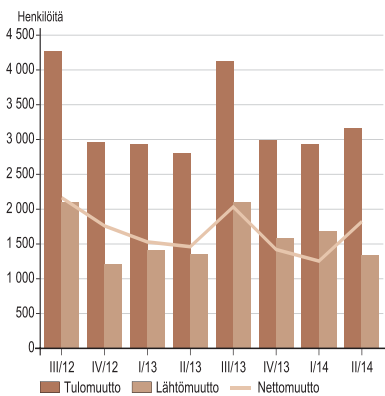
Nuorisotyöttömyys Helsingin seudulla

Muutos(%) edellisestä vuodesta

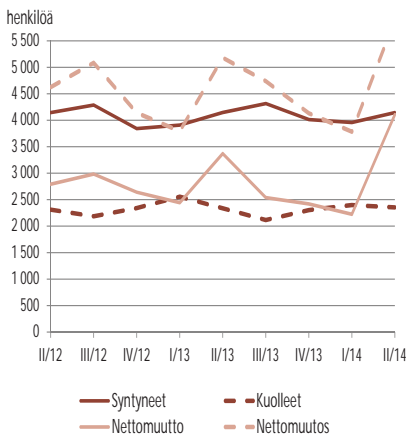
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

Ulkomainen nettomuutto Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Luonnollinen väestönkasvu ja nettomuutto

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

lähti jälleen vuoden 2012 lopulla ja sen jälkeen pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu on vain kiihtynyt.

Helsingissä pitkäaikaistyöttöminä oli 10 700, KUUMA-kunnissa 3 800, Espoossa 3 700 ja Vantaalla 3 200 henkilöä maaliskuun lopussa. Heidän osuutensa työvoimasta oli koko maassa 3,5 prosenttia ja Helsingin seudulla noin kolme prosenttia kesäkuussa.

Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli Helsingin seudulla 9 400 kesäkuun lopussa, kun koko maassa heitä oli 50 200. Helsingissä heitä oli 4 100, Espoossa 1 500, Vantaalla 1 400 ja KUUMA-kunnissa lähes 2 300. Helsingin seudulla nuorisotyöttömien määrä oli kasvanut vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna viidesosan ja koko maassa lähes 12 prosenttia.

VÄESTÖ

Muuttovoitto ulkomailta supistui hieman

Helsingin seudulle muutti ulkomailta ennakkotietojen mukaan 3 160 henkilöä ja lähtömuuttajia oli 1 340, joten alueen saama ulkomainen muuttovoitto oli 1 820 henkilöä huhti–kesäkuussa. Helsingin seudulle ulkomailta muuttaneista 91 prosenttia muutti pääkaupunkiseudulle ja heistä hieman yli puolet muutti pääkaupunkiin. Muualle Suomeen ulkomailta muutti 3 450 asukasta ja lähtömuuttajia oli 1 450, joten muuttovoitto oli lähes 2 000 henkilöä. Helsingin seudun saama ulkomainen muuttovoitto oli toisella vuosineljänneksellä määrällisesti 360 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemminkin. Muualla maassa se oli 520 henkilöä vähemmän.

Ulkomainen muuttovoitto lähti voimakkaaseen nousuun vuoden 2004 lopussa ja suuntaus jatkui voimakkaana aina vuoden 2007 loppupuolelle. Laskeva trendi jatkui vuoden 2010 ajan, jonka jälkeen suuntaus on ollut nouseva viime vuoden lopulle asti, nyt huipputasosta ollaan tultu hieman alaspäin.

Muuttovoittoa ennätysellisesti muualta Suomesta

Pääkaupunkiseudun saama muuttovoitto Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta oli voimakaimmillaan 1990-luvun puolivälistä sen loppuun asti. Sen jälkeen suuntaus oli voimakkaasti laskeva vuoden 2004 alkupuoleen saakka. Tämän jälkeen se on ollut noususuunnassa poikkeuksena vuoden 2009 loppupuolen notkahdus. Huhti–kesäkuussa pääkaupunkiseutu sai muuttovoittoa Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta 2 350 henkilöä.

Helsinki sai muuttovoittoa Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta 1 600 henkilöä. Espoon saama muuttovoitto oli 550 henkilöä ja Vantaalla 230 asukasta. Kehysalue on perinteisesti ollut muuttotappioaluetta Helsingin seudun ulkopuolisen Suomen suhteen ja huhti–kesäkuussa muuttotappio oli 70 henkilöä. Kokonaisuudessaan Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta oli 2 300 henkilöä tämän vuoden toisella neljänneksellä. Se oli 380 henkilöä vuotta aiempaa tilannetta enemmän ja edellisten vuosien toisiin neljänneksiin verrattuna taso oli ennätyskorkea.

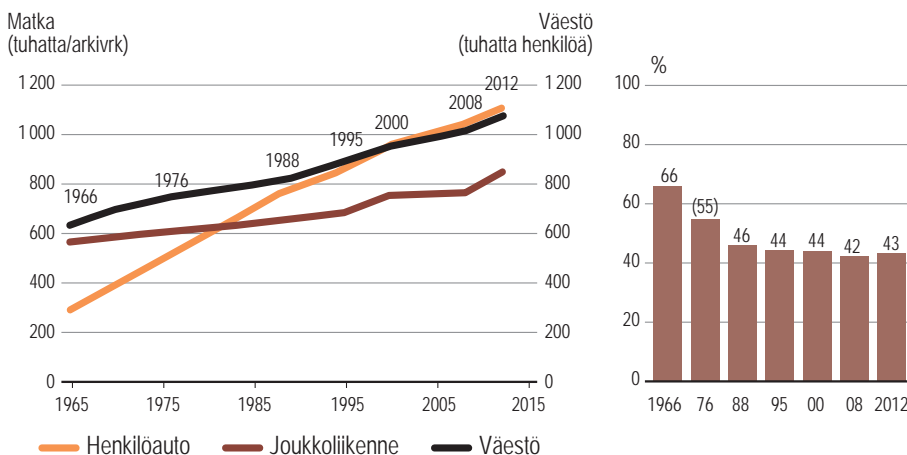

Helsingin seudun liikkumistutkimus 2012

Liikkumistutkimuksessa selvitettiin Helsingin seudun työssäkäyntialueen asukkaiden liikkumistottumuksia: kuinka paljon ja millä kulkutavalla ihmiset liikkuvat.

Strategisen liikennejärjestelmäsuunnittelun, esim. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) tarpeisiin ja liikenne-ennustemallien kehittämistä varten tarvitaan tietoa muutoksista, joita on tapahtunut liikennejärjestelmässä, autonomistuksessa ja liikkumistottumuksissa. Liikkumisen ja liikenteen muuttumista pääkaupunkiseudun neljässä kunnassa voidaan tarkastella aiempien liikennetutkimusten perusteella 1960-luvulta nykypäivään.

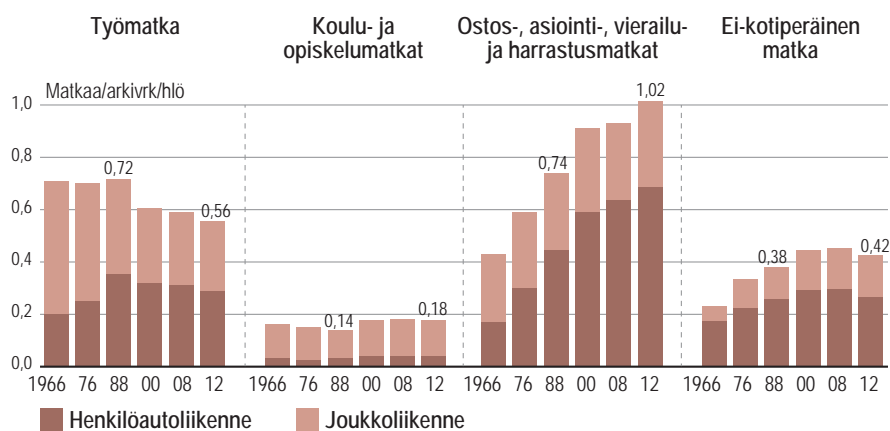
Pääkaupunkiseudun asukkaiden pääkaupunkiseudun sisällä joukkoliikenteellä tai henkilöautolla tehtyjen matkojen määrä ja joukkoliikenteen osuus 1966–2012

Joukkoliikenne- ja henkilöautomatkojen kokonaismäärä on kasvanut koko seurantajakson ajan vuodesta 1966 alkaen. Samalla henkilöautomatkojen osuus moottoriajoneuvomatkoista on kasvanut ja ohittanut joukkoliikennematkojen määrän 1980-luvulla. Tarkastelujaksolla joukkoliikenteen osuus pääkaupunkiseudun asukkaiden tekemistä moottoriliikennematkoista on laskenut henkilöautomatkojen määrän kasvaessa. Joukkoliikenteen osuuden lasku on kuitenkin tasaantunut 1980- ja 1990-luvun taitteen jälkeen. Vuonna 2012 tapahtui historiallinen käänne: ensimmäistä kertaa tutkimuksen historiassa joukkoliikenteen matkat kasvoivat henkilöautomatkoja nopeammin ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus henkilöautoon nähden kääntyi nousuun.

Erityisesti nuorimmat aikuiset ikäryhmät ovat lisänneet joukkoliikenteen käyttöä, kun taas vanhimmissa ikäryhmissä on henkilöautoilu lisääntynyt. Eri yhteysväleistä joukkoliikenteen osuuden kasvu on ollut suurinta sellaisilla Helsingin kantakaupungista alkavilla tai sinne päättyvillä matkoilla, joiden toinen pää on Espoossa tai Vantaalla. Myös ajokortin omistavat ja sellaiset henkilöt, joilla on auto useimmiten käytössään, ovat lisänneet joukkoliikenteen käyttöä.

Pääkaupunkiseudun asukkaiden matkojen määrä matkan tarkoituksen mukaan (kaikki matkat) 1966–2012

Matkan tarkoituksen mukaan jaoteltuja matkamääriä tarkasteltaessa kasvua on tapahtunut erityisesti ostos-, asiointi-, vierailu- ja harrastusmatkoilla. Kotoa alkavien tai kotiin päättyvien työmatkojen määrä sen sijaan näyttäisi pienentyneen ja henkilöautomatkojen osuus työmatkoista kasvaneen vuoteen 2008 asti, mutta vuonna 2012 joukkoliikenteen osuus työmatkoillakin kääntyi hienoiseen kasvuun.

Kulutapaosuuksissa on selviä eroja pääkaupunkiseudun ja muun Helsingin seudun välillä. Vuoden 2012 tutkimusaineistosta käy ilmi, että joukkoliikenteen osuus kaikista moottoriliikennematkoista on pääkaupunkiseudun asukkailla 42 prosenttia (Helsingin seudun sisäisillä matkoilla) ja muun Helsingin seudun asukkailla 15 prosenttia. Jos tarkastellaan pääkaupunkiseudun asukkaiden osalta vain pääkaupunkiseudun sisäisiä matkoja, joukkoliikenteen osuus moottoriliikennematkoista on 43 prosenttia. Kävelyn ja pyöräilyn yhteenlaskettu osuus matkojen kokonaismäärästä on pääkaupunkiseudulla 34 prosenttia ja muulla Helsingin seudulla 30 prosenttia.

Matkojen määrä ja niihin käytetty aika on lähes sama koko tutkimusalueella, mutta niiden pituudessa on suuria alueellisia eroja. Pääkaupunkiseudulla erityisesti työmatkat ovat keskimäärin lyhyempiä kuin muulla tutkimusalueella. Matkojen päivittäinen kokonaismäärä henkilöä kohti on kasvanut hieman vuodesta 2008 vuoteen 2012, niiden pituus pysynyt lähes samana ja niihin käytetty aika kasvanut hieman.

Asuinpaikka	Matkaa/ arki-vrk/henkilö		Kilometriä/ arki-vrk/henkilö		Minuuttia/ arki-vrk/henkilö	
	2012	2008	2012	2008	2012	2008
Pääkaupunkiseutu (4 kuntaa)	3,4	3,3	25	25	73	71
Muu Helsingin seutu (10 kuntaa)	3,3	3,3	41	40	74	73
Helsingin seutu (14 kuntaa) yhteensä	3,4	3,3	28	28	73	72

info

Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
KUUMA-kunnat (kehyskunnat):	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Uusimaa:	Uudenmaan maakunta

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

HSY:n (ent. YTV) kehittämä indeksi, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typidioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Saapuneet ja lähteneet matkustajat yhteensä.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toistuvaluonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo laskeaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkäaikainen keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljänneksen arvot ja jaetaan luku neljänneksen lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet):

Väkivaltarikokset: henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyysrikokset. Omaisuusrikokset: varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistykset.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuudesta vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Suhdeluku (indeksi):

Perusajankohdan arvo on suhdelukuna 100. Kuluva ajankohdan arvo jaetaan perusvuoden arvolla (sekä kerrotaan sadalla) ja saatu suhdeluku ilmaisee prosenttumuutoksen perusvuoteen nähden (esim. 110 merkitsee kymmenen prosentin nousua perusvuodesta).

Tuotanto:

Kuava alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoiltaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.

2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintavasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Väestö 30.6.2014*						
Väkiluku	617 292	262 987	209 307	1 412 053	1 595 699	5 460 459
Väestönmuutos vuoden alusta	4 628	2 234	1 209	9 659	10 226	9 189
Väestönmuutos, %	0,8	0,9	0,6	0,7	0,6	0,2
Muuttovoitto	3 662	1 193	542	6 341	7 029	6 716
Työmarkkinat II/2014						
Työllinen työvoima (TK)	324 675	127 635	112 807	722 655	810 000	2 489 694
Muutos vuoden takaisesta, %	0,6	-4,6	7,5	0,3	0,0	-0,7
Työttömät (TEM, 6/14)	37 557	13 039	12 508	77 952	87 695	337 203
Työttömyysaste, % (TEM, 6/14)	11,6	9,7	11,3	10,6	10,7	12,9
Työllisyysaste, % (TK)	74,1	73,6	75,6	74,0	66,2	69,6
Hyvinvointi II/2014						
Asumistuen saajat	31 724	9 183	9 583	58 109	63 540	202 382
Muutos vuoden takaisesta, %	9,2	9,6	8,6	8,0	9,3	7,0
Kotihoidontuen saajat	8 805	4 736	3 629	22 037	24 450	75 164
Muutos vuoden takaisesta, %	-0,5	0,4	-1,1	-2,0	-1,7	-3,2
Toimeentulotuen saajat	42 446	10 821	12 517			
Muutos vuoden takaisesta, %	9,2	1,5	8,7			

*ennakkotieto

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- Muutostietoja neljännesvuosittain

Jatkuvasti päivittyvä online-sivusto:

www.helsinginseudunsuunnat.fi

Ilmestyy vuonna 2014

sähköisenä viikoilla 11, 23, 36, 49

painettuna viikoilla 13, 26, 39, 52

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupungin tietokeskus

PL 5500

00099 Helsingin kaupunki

Sähköposti: seudunsuunnat@hel.fi

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. 09 310 36404

etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)

ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kaupunkitieto

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppakamari